

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: 513551

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری خانواده

نوع و تعداد واحد: نظری، 1.5

دروس پیش نیاز: اصول مشاوره در روان پرستاری، اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبت های روان پرستاری

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری، کارشناسی ارشد، سوم
زمان کلاس: سه شنبه 2-4

زمان حضور در دفتر کار: یکشنبه

مسئول درس: دکتر قائدی حیدری

15:30

شماره تماس: 03137927607

Email :fatemeh.ghaedi@gmail.com

استاد درس: دکتر قائدی حیدری و دکتر لهراسبی

شرح درس:

محتوای درس مبتنی بر آشنایی و به کارگیری مداخلات روانپرستاری در مراقبت از خانواده در دوران های مختلف زندگی با ایجاد یک رابطه موثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری است. کاربرد نظریه های روان درمانی در خانواده و مداخله در بحران در چارچوب فرایند پرستاری به منظور ایجاد تغییرات لازم در تنش ها، بحران ها و حل تضاد نقش ها که خود موجب عملکرد موثر و ارتقا سلامت خانواده باشد، نیز از موضوعات مد نظر درس است.

اهداف کلی:

- شناخت خانواده به عنوان یک نظام باز اجتماعی و هدایت خانواده در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقا سلامت آن ها با به کار گیری نظریه های روان درمانی خانواده و طی مراحل مشکل گشایی در سطوح مختلف

اهداف اختصاصی:

الف - حیطه ی شناختی

1. اصول مشاوره قبل از ازدواج را توضیح دهد.

2. ازدواج، اهمیت، اهداف، شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت‌های تضمین‌کننده‌ی ازدواج موفق را توضیح دهد.
3. تاریخچه‌ی خانواده و انواع خانواده را توضیح دهد.
4. مراحل تشکیل خانواده، مفاهیم و بنیادهای تشکیل خانواده و نقش‌ها، وظایف و کارکرد خانواده را شرح دهد.
5. چرخه‌ی زندگی خانواده را شرح دهد.
6. مدیریت روابط خانواده را شرح دهد.
7. خصوصیات خانواده‌ی سالم و مهارت‌های سالم زیستن در خانواده را با استفاده از الگوی Health Promotion توضیح دهد.
8. تاریخچه‌ی خانواده‌درمانی و اهداف روان‌درمانی خانواده را شرح دهد.
9. مهارت‌های پایه در خانواده‌درمانی و زوج‌درمانی را توضیح دهد.
10. نظریات و رویکردهای خانواده‌درمانی شامل الگوهای زمینه‌ای، رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی (خانواده‌درمانی ستیر، بوئن و مینوچین) را توضیح دهد.
11. مراحل روان‌درمانی خانواده را تشریح کند.
12. مراحل مشکل‌گشایی در خانواده را در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضادها و نقش‌ها در خانواده توضیح دهد.
13. اصول و رویکردهای زوج‌درمانی شامل نظریه‌ی آبژه، تحلیل روابط عاطفی، زوج‌درمانی هیجان‌مدار و رویکرد شناختی-رفتاری را شرح دهد.
14. تنش‌ها و بحران‌های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران را توضیح دهد.
15. خشونت‌های خانوادگی را تبیین کند و انواع آن و راهکارهای مقابله با آن‌ها را شرح دهد.
16. مشاوره‌ی جنسی در خانواده را با تأکید بر مسائل جنسی و تربیت جنسی توضیح دهد.

ب- حیطه‌ی عاطفی

1. اهمیت نقش پرستار را در ارتقای سلامت خانواده و پیشگیری از تعارضات خانوادگی ارزش‌گذاری کند.
2. ضرورت رویکرد همدلانه، غیرقضاوت‌گرانه و حساس به فرهنگ را در کار با خانواده‌ها توضیح دهد.

ج- حیطه‌ی روان‌حرکتی

1. در موقعیت‌های شبیه‌سازی یا کارورزی، مهارت‌های پایه‌ی ارتباطی در زوج‌درمانی و خانواده‌درمانی را به‌کار گیرد.
2. مراحل مشکل‌گشایی خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مدیریت بحران را در سناریوهای آموزشی یا موردکاوی اجرا کند.
3. تکنیک‌های مشاوره‌ی جنسی و آموزش تربیت جنسی را در چارچوب شایستگی حرفه‌ای روان‌پرستار تمرین کند.

4. روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش، کلاس درس معکوس، مبتنی بر حل مسئله، مشارکتی (تیمی)

ابزار مورد نیاز تدریس:

کامپیوتر مجهز به اینترنت پرسرعت، مایک و وایت برد

مسئولیت های فراگیران:

1. حضور به موقع، فعال و بدون غیبت در کلاس درس
2. آمادگی برای کلاس از طریق پیش مطالعه بر اساس اهداف رفتاری هر جلسه
3. ارائه کنفرانس در کلاس با استفاده از منابع معتبر و مورد تایید استاد

قوانین و مقررات کلاس:

1. حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است. در غیر این صورت غیبت محسوب می شود.
2. خاموش نمودن تلفن همراه در کلاس درس ضروری است.
3. آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرایی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.
4. بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است:
الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.
ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:
- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر 1 نمره
- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر 2 نمره
- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر 4 نمره
ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف 2 نمره کسر نماید.
5. بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (4/17) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از 20
1	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی و زوج درمانی منتخب (هر کدام 3 نمره)	6
2	حضور و مشارکت فعال در کلاس	1
3	سمینار کلاسی	3
4	امتحان پایان ترم	10

منابع اصلی:

گلدنبرگ، ایرنه و گلدنبرگ، هربرت. خانواده درمانی. ترجمه حمیدرضا حسین شاهی برواتی و همکاران، چاپ دهم، تهران: نشر روان، 1389.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

1. پاترسون، ج. ل. و همکاران. مهارت های پایه در خانواده درمانی: از مصاحبه اولیه تا خاتمه درمان. ترجمه علی نیلوفری. تهران: انتشارات ارجمند، 1391.
2. بارکر، فیلیپ. خانواده درمانی پایه. مترجمان محسن دهقانی و زهره دهقانی، تهران: انتشارات رشد، 1382.
3. موسوی، اشرف سادات. خانواده درمانی کاربردی با رویکرد سیستمی. تهران: انتشارات دانشگاه الزهراء، 1382.

4. مینوچین، سالوادور. خانواده و خانواده درمانی. ترجمه کتر باقر ثنائی، تهران: انتشارات امیرکبیر، 1373.
5. Goldberg, I & Goldberg H. Family therapy: An Overview. Australia: Brooks/Cole Cengage learning, (Last Edition).

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری خانواده
 نیمسال تحصیلی و سال: اول 1404-1405
 رشته تحصیلی: پرستاری
 فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد
 اساتید درس: دکتر قائدی حیدری و دکتر لهراسبی
 شماره درس: 513551
 زمان: سه شنبه 4-2

ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	آمادگی دانشجویان قبل از کلاس	مدرس
1	04/7/1	آشنایی با شناسنامه درس، مشاوره قبل از ازدواج، اهمیت و اهداف ازدواج، شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت های تضمین کننده ازدواج موفق	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
2	04/7/8	مراحل تشکیل خانواده، چرخه زندگی خانواده، نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده، تاریخچه خانواده و انواع خانواده	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
3	04/7/15	مدیریت روابط خانواده	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
4	04/7/22	خصوصیات خانواده سالم و مهارت های سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
5	04/7/29	تنش ها و بحران های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
6	04/8/6	مشاوره جنسی در خانواده با تاکید بر مسایل جنسی و تربیت جنسی	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
7	04/8/13	خشونت های خانوادگی	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
8	04/8/20	تاریخچه خانواده درمانی و اهداف روان درمانی خانواده و مهارت های پایه در خانواده و زوج درمانی	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
9	04/8/27	مراحل روان درمانی خانواده و مشکل گشایی در خانواده	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری

10	04/9/4	نظریات و رویکردهای خانواده درمانی 1	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی منتخب	دکتر لهراسبی
11	04/9/11	نظریات و رویکردهای خانواده درمانی 2	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی منتخب	دکتر لهراسبی
12	04/9/18	نظریات و رویکردهای زوج درمانی	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه زوج درمانی منتخب	دکتر لهراسبی

لینک کلاس مجازی:

<https://meet.mui.ac.ir/rkudibre75wr/>

تاریخ امتحان میان ترم: برگزار نمی‌شود.

تاریخ امتحان پایان ترم (بر اساس تقویم آموزش): بر اساس اعلام آموزش دانشکده

سایر تذکرات مهم برای دانشجویان:

- به موقع و قبل از ورود استاد سر کلاس حاضر شوید.
- تلفن همراه سایلنت باشد، از تلفن همراه به هیچ وجه استفاده نشود.
- آموزش به صورت تعامل دوجانبه بین استاد و دانشجو است لذا قبل از کلاس مروری سریع بر مطالب کلاس با توجه به رفرنس‌ها داشته باشد.
- تکالیف کلاسی تا یک هفته پس از پایان جلسات به صورت فایل متنی تحویل داده شود.
- در مورد سمینارهای کلاسی، بدون هماهنگی با استاد یک هفته قبل از ارائه و ارزیابی محتوا، امکان ارائه و کسب نمره مربوطه وجود ندارد.